

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

Til Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
Postboks 200
4760 Vordingborg
post@vordingborg.dk

28.06.12

Indsigelse fra Foreningen Bygnings- og landskabskultur Møn

vedr. vvm redegørelse, kommuneplantillæg nr. 12 samt lokalplan V 12.01.01 Vindmøller ved Kostervig

BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN SIGER NEJ TIL KÆMPEVINDMØLLER VED KOSTERVIG!

Bygnings- og Landskabskultur Møn skal hermed opfordre kommunalbestyrelsen i Vordingborg Kommune til at afvise lokalplanforslaget vedr. Vindmøller ved Kostervig. Mølleprojektet strider på en række punkter grundlæggende mod værdier, som det er vores forenings formål at beskytte.

I skal sige nej, fordi kæmpemøllerne er ALT for store til dette sted. De vil totaldominere og ødelægge 'porten til Møn' - det storladne, smukke landskabsrum omkring Bøgestrømmen, som er en daglig kvalitet for lokalbefolkningen og en tiltrækningskraft for vore mange turister. Projektet er i modstrid med regelsæt og retningslinjer for kystnærhedszonen, som de kommer til udtryk, både i kommunens egen kommuneplan og i statens udtrykte interesser i beskyttelse af Danmarks kystlandskaber. Ifølge et notat af Danmarks førende miljøjurist, professor dr. Jur. Peter Pagh, lever VVM-redegørelsen og miljørapporten ikke op til dansk og international lovgivning og domspraksis m.h.t. videnskabeligt funderede konsekvensvurderinger af projektets påvirkning af naturen, herunder af sjældne og/eller udsatte dyrearter. Der er stor sandsynlighed for, at projektdokumenterne også er i strid med kommunens forpligtelse til at beskytte det tilgrænsende Natura 2000-område. Vi finder det også bevist, at projektet vil have ulovlige konsekvenser for støjfølsomme bebyggelser i nærheden, hvortil kommer den store usikkerhed omkring skadevirkninger af lavfrekvent støj fra kæmpevindmøller, som selv staten nu vedgår. Endelig vil mølleprojektet svække Møn og omegns erhvervsmæssige og sociale udviklingsmuligheder – specielt indenfor turisme og bosætning. Vækst på disse områder, som er Møns eneste reelle udviklingsmuligheder fremover, kræver beskyttelse og styrkelse af Møns særlige attraktivitet for turister og

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

bosættere, som – hvilket også er erkendt i adskillige af kommunens egne planer og politikker - ligger i øens uberørte og autentiske natur, landskaber og kulturmiljøer. I de følgende afsnit vil vi føre bevis for disse påstande.

Men vi vil allerede nu konkludere m.h.t. Vordingborg kommunes rolle i projektet, at der er tale om så store mangler i projektets forudsætninger og planmateriale, at kommunen med stor sikkerhed vil tabe klagesager såvel i Naturklagenævnet som ved EU-domstolen, hvis den fortsætter med de foreliggende planer. Da plandokumenterne heller ikke lever op til lovgivningens krav om at søge alternativer, skal vi opfordre kommunen til ikke blot at sige Nej til den foreliggende plan vdr. Kostervig - og derved spare de kommunale medarbejdere og skatteborgerne for spild af tid og penge - men også til at revidere kommunens vindmølleplan, med genoptagelse af en række placeringer, som tidligere er blevet nedprioriteret i forhold til Kostervig, men hvor mulighederne for at skabe lovlige projekter efter vores opfattelse vil være langt større – det gælder f. eks. Barmosen og Køng mose.

2. Møllerne, landskabet og synlighed

Møllerne placeres lige ud til Kostervig og Stege Bugt, på et lavbundet areal, hvor de vil være maximalt synlige i hele landskabsrummet mellem Sjælland og Møn. De nye møller vil blive placeret midt i dette smukke og værdifulde naturområde, og vil med deres vældige højde ikke kunne undgå **at dominere hele det store landskabsrum** - med forringelse af de store naturmæssige, landskabsæstetiske og friluftslivsmæssige værdier og interesser i området til følge. Kommuneplanen betoner stærkt (på s. 51-54), at området (benævnt Kystområde 2) er af stor værdi for kommunen, hvis særkende bl.a. er Danmarks længste kyststrækning og nogle relativt uberørte kyster. Kommuneplanen foreskriver, at 'kystområdet friholdes for nye større anlæg. Der er alene mulighed for mindre anlæg til det almene friluftsliv og ferieliv. Vindmøller ved Kostervig / Stege Bugt vil ikke kunne undgå at præge og dominere også andre landskabsbilleder på Møn end landskabsrummet omkring Koster Vig og Stege Bugt. De vil også påvirke de områder, som er af interesse for placering af en nationalpark eller en regional naturpark. En nationalpark eller en regional naturpark er en mulighed, der i høj grad vil kunne løfte området både m.h.t. beskyttelse af naturværdier og m.h.t. udviklingsmuligheder for en bæredygtig kvalitetsturisme - og som kæmpevindmøller desværre vil forringe.

Kommunen skriver selv i Hvidbogen fra 2010:

“Det vurderes at opstilling af en større vindmøllegruppe ved Kostervig vil påvirke oplevelsen af Møn og kystlandskabet over meget store afstande, dvs. forventeligt fra hele Bøgestrømmen, Stege Bugt, Ulvsund og Hjelm Bugt samt de omkringliggende landskaber på Nyord, Sydsjælland, størstedelen af Møn, Langø, Tærø, Bogø og Farø, formodentlig fra samtlige områder inden for ca. 15-20 km afstand. Det berørte landskab er i dag forholdsvis ”jomfrueligt” for så vidt angår større tekniske anlæg. Fra kysten og hovedlandevejene opleves i dag primært broerne Dronning Alexandrines Bro (Mønbroen, 45 m) og Farøbroerne (95 m) samt eksisterende vindmøller på ca. 35-50 m højde. Herudover fremstår tårnet på Stege Kirke og Sukkerfabrikken som landmarks ved

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

ankomst til Møn fra Kalvehave-siden og udsigten helt til Høje Møn skal også fremhæves som væsentlig.

En gruppe af nye MW-vindmøller på op til 150 m højde ved Kostervig vil betyde en væsentlig ændring i den landskabelige førstehåndsoplevelse af Møn og de omkringliggende farvande, der med et anlæg af denne størrelse, af et helt andet omfang og i en helt anden skala end hidtil set, for alvor vil miste sin "jomfruelighed" i forhold til tekniske anlæg.

Størstedelen af det område, der påvirkes visuelt, er i øvrigt identisk med det udpegede internationale naturbeskyttelsesområde Havet og kysten omkring Ulvsund, Grønsund, Ulvshale og Nyord."

Hvorefter man "pludselig" mener at det åbenbart er oplevelsen af vindmøllerne i lokalområdet der tæller mest:

"Lokalt oplevet (dvs. i nærzonen, 0-4,5 km fra møllerne), vurderes det, at kæmpevindmøller landskabeligt set godt ville kunne indpasses. Kostervig-området består i den nordlige del af et fladt, opdyrket, afvandet areal (Kostervig), og i den sydlige del af godset Marienborgs marker under omdrift, begge dele landskaber, der pga. deres forholdsvis store skala fint vil kunne "bære" møllerne."

Når man ser de viste visualiseringer fra lokalområdet viser de at møllerne netop bliver meget synlige i lokalområdet og at de der færdes der til hverdag, ikke vil undgå at kunne opleve møllerne "i al deres pragt"

Visualiseringerne

I forbindelse med bemærkningerne til Idéfasen fremførte foreningen at et primært krav til VVM-redegørelsen var at den bør rumme omfattende og uddybende dokumentation af møllernes påvirkning af landskabsbilledet via **troværdige visualiseringer** af, hvordan møllerne vil opleves af borgerne ved deres færdsel i og omkring landskabsrummet ved Kostervig / Stege Bugt – f. eks. oplevet fra 'svinget i Langebæk' (en af de flotteste præsentationer af landskabsrummet og Møn), fra bakkerne nord for Kalvehave, fra Dr. Alexandrines Bro, fra den vestmønske nordkyst, fra Nyord, fra Stege, fra det måske kommende nationalparkområde ved Hegninge Bakke og fra de østmønske højedrag – foruden selvfølgelig fra nærområdet. Visualiseringen bør give mulighed for at vurdere de reelle størrelsesforhold på møllerne, f. eks. ved sammenligning med de eksisterende møller.

Vi føler at man har manipuleret med mange af de viste visualiseringer ved f.eks at have placeret sig så der er beplantninger imellem betragteren og vindmøllerne . Havde man trådt 2 m til siden ville man ikke kunne undgå at se møllerne. Det gælder f.eks illustrationen ved St. Lind, s (47) Klekkende høj (s 65) og ved Damsholte (s.53) . Ved mange af illustrationen kunne man uden problemer komme frem til den stik modsatte konklusion under visualiseringen Nyord (s 81) hvor man med lige så god ret kunne skrive følgende "Da møllerne er 3-4 gange højere end Dronning Alexandrines bro og Den gamle sukkerfabrik vil de dominere det følsomme landskab"

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

Vi har ikke mulighed for at få udarbejdet egentlige nye visualiseringer, så selve kvaliteten af visualiseringerne vil vi overlade til fagfolk som f.eks Morten Pihl m. fl. , hvis indsigelse vi er enige i og støtter.

3. Kystnærhedszonen – afvigelser fra gældende kommuneplan.

I tidligere indsigelser mod forslaget til vindmølleplan gjorde vi opmærksom på at kommunen har et forklaringsproblem i forhold til kommuneplanens retningslinjer for kystnærhedszonen.

Vedlagte Bilag 1 med overskriften ”Skal byrådet tillade en vindmøllepark ved Koster Vig?” beskriver dette skisma i forhold til kommuneplanens og statens retningslinjer for kystnærhedszonen.

Kortet 11.7.2 på side 3 udpeger de områder, hvor der er potentiel mulighed for opstilling af vindmøller på mellem 125 og 150 meter, hvilket kun på Sjælland er muligheder for udenfor kystnærhedszonen. Koster Vig er altså ikke udpeget som en mulig placering.

Ifølge kommunens egne kriterier for udpegning af vindmølleområder (Bilag 5.5.2010 Miljø- og klimaudvalg) skal kystnærhedszonen friholdes for nye vindmøller. Der er dog ikke lovmæssige hindringer for at planlægge for vindmøller i kystnærhedszonen, når blot dette sker ud fra en planmæssig og funktionel begrundelse, som f.eks. vindhastighed og dermed effektiv energiproduktion.

En anden af kommuneplanens retningslinjer er, at der ved opstilling af vindmøller også skal tages væsentlige kulturmiljøhensyn.

Placeringen ved Kostervig tager ingen hensyn til kulturmiljøet. Ikke alene påvirkes det jomfruelige og enestående kyst- og kulturlandskab som er indgangsportal til Møn visuelt, hvilket miljøvurderingen selv påpeger og visualiserer, men bemærkningerne til visualiseringen bagatelliserer og underkender værdien af det jomfruelige kystområde. Mønbroen der er afbilledet på pengesedlerne, vil miste fokus med mere end 3 gange højere vindmøller tæt på. Bygninger i området, der kan være af kulturhistorisk værdi risikerer at blive forladt som følge af støj- og andre gener, hvorefter de vil stå tomme og forfalde, for hvem vil bosætte sig her, selv om ejendomsværdien falder ? Det sker allerede nu, men bliver værre fra det tidspunkt lokalplanen er vedtaget, som ejendomsmæglere i området har påpeget.

Den eneste funktionelle begrundelse kan være de gode vindforhold. De findes dog ifølge kommunens egne undersøgelser i hele kystområdet. Og det er almindelig kendt at vindforholdene på havet er langt bedre. Det er derfor ingen funktionel nødvendighed at placere møllerne i kystnærhedsområdet ved Koster Vig.

Staten forlanger heller ikke af kommunerne, at der skal findes placeringer på land, men opfordrer til det.

Statens formål med planlovens bestemmelser for kystnærhedszonen er, ”at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource, som er truet og begrænset

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

ressource, som er enestående i Europa på grund af deres variation og omfang. Det er et mål og en national planlægningsopgave at bevare de åbne danske kyster, så de fortsat kan udgøre landskabelige helheder, hvor natur- og landskabsværdierne har høj prioritet". Målet søges opfyldt ved at friholde de danske kyster for tekniske anlæg og bebyggelse, der ikke er afhængig af en kystnær placering" for at bevare deres potentiale for naturoplevelser og turisme.

Den særlige planmæssige begrundelse for placeringen i kystzonen ved Kostervig er meget svær at få øje på, da de netop på land skal være ekstra høje, for at fange vinden som er mindre kraftig og stabil end på havet, hvor vindmøller med samme højde vil være væsentligt mere effektive og ikke skæmmer kystzonen og generer hverken mennesker eller dyr.

Derfor anbefalede vi i tidligere høringssvar en placering ude på havet. Det er også ud fra et samfundsmæssigt og energiøkonomisk betragtning bedre at støtte op om regeringens planer for havvindmøllerne på Kriegers flak. Fem vindmøller ved Koster Vig er betydningsløse i et nationalt perspektiv og til stor skade for lokalsamfundets udviklingsmuligheder herunder turisme og bosætning.

4. Naturbeskyttelse - Natura 2000

De følgende forhold blev fremført i forb. m. debatten om Vindmølleplanen, og planen blev vedtaget til trods for dem. Ikke desto mindre er der stadig tale om retningslinjer og bestemmelser, der er understreget i anden offentlig høring, primært i Vordingborg kommunes egen Kommuneplan 2009. Der bør derfor tages hensyn til dem – på det mere konkrete niveau, i relation til det nu foreliggende projekt - også ved kravspecifikation til VVM-redegørelsen:

- Der er tale om et beskyttet område, hvis landskab og natur er underlagt ikke mindre end 5 forskellige beskyttelsestyper, bl.a.:
- Ramsarområde
- EF Fuglebeskyttelsesområde (hvordan man kan foreslå at placere kæmpemøller midt i et fuglebeskyttelsesområde er i sig selv noget af en gåde)
- EF Habitatsområde
- Regionalt naturbeskyttelsesområde
- Lavbundsområde af interesse for naturgenopretning (til vådområde), som ikke alene bliver meningsløs, hvis der opføres vindmøller, men direkte farlig for de truede dyrearter der skal beskyttes i medfør af Habitatdirektivet.

Vi henleder endvidere opmærksomheden på de følgende retningslinier i Vindmølleplanen, der synes at være i umiddelbar modstrid med, at samme plan udpeger Kostervig (der er onmfattet af samtlige nedenstående områdereguleringer), og som selvfølgelig bør genvurderes i VVM-redegørelsen:

(Tallene refererer til vindmølleplanens opstilling. Kommentarerne er vores)

17. Af hensyn til varetagelsen af natur- og landskabsinteresserne kan der normalt ikke planlægges for vindmøller i jordbrugs- og beskyttelsesområder samt på lavbundsarealer. Der

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

kan dog efter en særlig planlægningsmæssig og funktionel begrundte vurdering planlægges for vindmøller, og hvis det er foreneligt med beskyttelsesinteresserne i området. I forbindelse med et konkret projekt på udpegede vindmølleområder, der ligger i jordbrugs- og beskyttelsesområder eller på lavbundsarealer skal beskyttelsesinteresserne belyses og varetages i en VVM-redegørelse og lokalplan.

kommentar:

Vi har i tidlige indsigelser i forbindelse med vindmølleplanlægningen gjort opmærksom på risikoen ved at placere vindmøller i eller blot i nærheden af Natura 2000 områder. Størstedelen af det område, der påvirkes visuelt jf. ovenstående hovedafsnit 2, er identisk med det udpegede internationale naturbeskyttelsesområde Havet og kysten omkring Ulvsund, Grønsund, Ulvshale og Nyord.

Projektområdet er omgivet af vigtige fuglelokaliteter (inden for 500 m) og bør overordnet betragtes som del af et vådområde/vandområde med betydning for de arter som udgør udpegningsgrundlag for tilstødende Natura 2000 områder, herunder EU-fuglebeskyttelsesområderne nr. 84 og 89, der samtidig er udlagt som habitatområde nr. 147. Området er derudover en vigtig flagermuslokalitet, og fjernelse af de for flagermusene vigtige læhegn, som foreslået, samt drift af vindmøllerne, vil ikke være foreneligt med gunstig bevaringsstatus for flagermusene. Fjernes læhegnene af grundejere/projektansøgere inden lokalplanen er vedtaget vil det være en grov overtrædelse af Naturbeskyttelseslovens § 29a, der er strafsanktioneret, hvilket vi beder kommunen om udtrykkeligt at gøre grundejere opmærksom på. Det vil uanset landzonebestemmelserne i planlovens § 35 også foregribe lokalplanens endelige indhold, hvilket strider mod planloven.

18. Der kan som udgangspunkt ikke planlægges for vindmøller i kystnærhedszonen, uden at der foreligger en særlig planlægningsmæssig og funktionel begrundelse.

Vores kommentar:

Se teksten under kapitel 3 og bilag 1, der konkluderer at der hverken er en særlig planmæssig begrundelse eller funktionel nødvendighed for at vælge en placering i kystnærhedszonen.

19. I forbindelse med et konkret projekt på udpegede vindmølleområder på lavbundsarealer skal der stilles særlige krav til varetagelse af natur- og landskabsinteresserne, herunder muligheden for, at arealet skal kunne sættes under vand.

Kommentar:

Vi mener at møllerne udelukker en naturgenopretning, der genskaber Koster Vig som vådområde. Dels fordi en vandoverflade vil transportere støj over længere afstand end det ru terræn med beplantning, hvorfor grænseværdierne for støj ikke vil kunne overholdes, og dels fordi et vådområde vil tiltrække flere fugle med risiko for at blive slået ihjel.

20. Af hensyn til varetagelsen af natur- og landskabsinteresserne kan der ikke udlægges vindmølleområder eller i øvrigt gives tilladelse til opførelse af vindmøller i internationale naturbeskyttelsesområder, regionale naturbeskyttelsesområder, fredede områder, større

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

uforstyrrede landskaber, inden for strand- og fortidsmindebeskyttelseslinje samt arealer disponeret til fremtidig byudvikling.

Kommentar:

Miljørapportens afsnit 5.4 omhandler i hvilket omfang den med planforslagene tilsigtede etablering af 5 vindmøller kan påvirke de nærliggende habitater samt de EU beskyttede bilag IV arter, herunder Bredøret flagermus, som vil kunne forekomme inden for det planlagte mølleområde, jf. vedlagte notat fra Professor dr. Jur. Peter Pagh, side 2.

Notatet er udarbejdet på foranledning af Østmøn Naturforenings høringssvar til kommunen og stillet frit til rådighed under forudsætning af at ophavsmand nævnes. Peter Pagh redegør detaljeret for, hvorfor miljørapporten ikke lever op til EU's Habitatdirektiv artikel 6(3) og den modsvarende danske habitatbekendtgørelse §§ 6-8

Efter en gennemgang af tilsvarende sager der er indbragt for EU-domstolen, sammenlignet med miljørapporten, konkluderes det at rapportens konsekvensvurdering af vindmøllernes påvirkning ikke er fyldestgørende.

På den baggrund mener vi ikke at kommuneplantillæg og lokalplanforslaget kan lovligt vedtages uden at der foretages langt videregående videnskabelig dokumentation for at vindmøllerne ikke vil medføre negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen for arter, som indgår i udpegningsgrundlaget for nærliggende Natura 2000 områder. Dette er ifølge vores vurdering af Peter Pags notat ikke muligt fordi de negative konsekvenser, som en sådan vurdering ville påvise, efter al sandsynlighed ikke er forenelige med bevaringsmålsætningerne for Natura 2000 områderne og gunstig bevaringsstatus for områdets bilag IV arter..

Vi er bekendt med at Naturstyrelsen har meddelt kommunen, at "det ikke klart fremgår af redegørelsen til planforslagene, hvorvidt der i miljøvurderingen er foretaget en foreløbig væsentlighedsvurdering, som det er påkrævet efter habitatbekendtgørelsen, og hvorvidt væsentlighedsvurderingen har ført til en nærmere konsekvensvurdering, der er påkrævet for de projekter, som kan påvirke et Natura 2000område væsentligt.

Ovenstående bør fremgå af redegørelsen til planforslagene, ligesom det bør fremgå, hvilken konklusion myndigheden er kommet frem til i forhold til påvirkningen. Hvis påvirkningen er væsentlig, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering på baggrund af hvilken, myndigheden skal kunne afvise, at planen eller projektet skader områdets udpegningsgrundlag i forhold til bevaringsmålsætningerne".

"Naturstyrelsen henviser til afsnit 5.4 i Miljøministeriets vejledning til bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 for en beskrivelse af konsekvensvurderingens indhold. Naturstyrelsen bemærker bl.a., at miljøvurderingens afsnit om påvirkning af internationale beskyttelsesområder ikke forholder sig til alle arter på udpegningsgrundlaget, og at flere af de omtalte arter ikke nævnes i forhold til den konkrete påvirkning fra det pågældende projekt. Og videre: Jævnfør vejledningen skal myndigheden sikre sig: "at det kan afvises, at en plan eller projekt skader området, dvs. **myndigheden skal have vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger. Det er tilfældet, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger**"(vores fremhævelser).

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

Naturstyrelsens foreløbige vurdering af miljørapportens redegørelse er således sammenfaldende med Peter Pagh's. Vi vil følge kommunens forhandlinger med Naturstyrelsen tæt, men tror det bliver meget svært og ressourcekrævende for kommunen at leve op til de krav til en konsekvensvurdering, der er beskrevet i Professor dr. Jur. Peter Pagh's vedhæftede notat. Hvis ikke de gør det vil sagen blive indbragt for EU-kommissionen og EU-domstolen.

Konklusion

Kommuneplantillægget og lokalplanen er på alle punkter i strid med kommuneplanen. Vi spørger politikerne om det i betragtning af alle de øvrige negative konsekvenser og velunderbyggede kritik fra modstandere af projektet er risikoen værd, idet planlægning i medfør af planloven er erstatningsfri. Såfremt kommunen aftaler med projektansøger at denne afholder omkostningerne ved de videre undersøgelser, er kommunen ikke erstatningspligtig, hvis planerne efter en dom skal frafalde - med mindre kommunen har indgået kontraktlig aftale om at returnere udgifterne, hvilket vi må fraråde. Kommunen har dog stadig ansvaret for det arbejde der leveres af projektansøger.

Derfor anbefaler vi at kommunen frafalder planerne for Koster Vig vindmøllerne og fokuserer på andre muligheder for at leve op til aftalerne om at være "grøn kommune".

Kostervig ca. 1890 Det ses tydelig at bebyggelsen ligger på det høje land rundt om det inddæmmede område

5. Nabobebyggelse og støj/skyggekast

Et af de argumenter der har været fremført er at området hvor man påtænker at opstille vindmøller er uinteressant landsbrugsland. Der rigtigt for indtil 1930'erne var det stadigvæk fugtigt inddæmmede havbund

Det betyder at bebyggelsen i området er lokaliseret på det lidt højere beliggende arealer **rundt om** Kostervig . Det betyder at der er rigtig mange naboer til vindmølleområdet, og mange af disse kommer til at bo rigtigt tæt på dem.

I planlægningen for vindmøller opererer man med to grænser - en for spredt bebyggelse og en for sammenhængende bebyggelse - benævnt særlig støjfølsomt område .

Den første grænse er 4x møllehøjden - ca. 560m og den anden er i følge kommunens hjemmeside 6x møllehøjden = ca. 840m:

*Citat fra kommunens hjemmeside **Hensyn til nabobebyggelse** :“I denne vindmølleplan er kun medtaget områder, der overholder afstandskrav og anbefalinger til afstande fra støjfølsomme områder. Det vil sige ved områder til 150 m min. 600 m fra nabobeboelser i landzone og 900 m fra støjfølsomme områder.*

Figur 4.2. Afstand på 6 gange totalhøjden for projektforslagets ca. 140-141,5 meter høje møller.

Til trods for dette anvender kommunen i den foreliggende plan nu den beregnede støjgrænse, der betyder at hovedparten af Æblehøjs lige præcis ligger på kanten af støjgrænsen (vel og mærke når man har "skruet " ned for to af møllerne). Kommunens embedsmænd - kan vi se i det udleverede dokumenter - efterlyser da også gode argumenter herfor. Det gode argument kan vi ikke finde. Tværtimod ved vi at mange ejendomme i lokalområdet ikke er særlig up to date med hensyn til isolering m.m. I disse tider med stigende huspriser er det jo ikke mange muligheder for at optage lån til forbedring af ejendommene.

Især ejendommene i Æblehøjs vil blive hård ramt af skyggekast og selv om projektmagerne har lovet at møllerne bliver reguleret hvis det overskrides er det kun en ringe trøst.

FORENINGEN BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR MØN

Vi kan konstatere at rigtig mange mennesker vil blive berørt af støj og desværre ser det ud til at de nye støjmåling regler slet ikke beskytter beboerne tilstrækkeligt - alene dette burde være nok til at få Kommunalbestyrelsen til at sætte projektet på standby indtil der er støjreglerne for vindmøller er efterprøvet.

Det er interessant at støjreglerne for naboer til industri f.eks er meget strengere end reglerne for vindmøller.

6. Kæmpemøllerne vil forringe Møns udviklingsmuligheder som turist-ø.

Som nævnt i indledningen vil mølleprojektet svække Møns erhvervsmæssige og sociale udviklingsmuligheder – specielt indenfor turisme og bosætning. Vækst på disse områder, som er Møns eneste reelle udviklingsmuligheder fremover, kræver beskyttelse og styrkelse af Møns særlige attraktivitet for turister og bosættere. Der er ingen tvivl om, at denne attraktivitet i meget høj grad ligger i øens relativt uberørte og autentiske natur, landskaber og kulturmiljøer.

At kommunalbestyrelsen selv faktisk er enige i disse betragtninger, fremgår af flere kommunale plan- og politikdokumenter. Kommuneplanen fastslår således, at oplevelsesøkonomi og turisme vil være basiserhverv og en vigtig 'driver' for øvrig erhvervs- og beskæftigelsesudvikling i Vordingborg kommune fremover. Det konstateres, at kommunens turistsektor har sit klare tyngdepunkt på Møn, som tegner sig for 70-80% af turismeomsætningen. 'Møn er kommunens trumfkort' indenfor turisme', som det hedder.

Kommuneplanen understreger, at turismeudvikling skal ske under hensyntagen til natur- og miljøhensyn, da kommunens natur og kystlandskaber er blandt vore væsentligste turistmæssige styrker. Kommuneplanen ser fremtidige udviklingsmuligheder, ikke mindst indenfor maritim turisme og kystturisme – begrundet i, at kommunens langstrakte kyster og de mange indre farvande er en unik kvalitet ved kommunen, som selvfølgelig skal opretholdes - samtidig med, at de samme styrker udnyttes som udgangspunkt for ny vækst i turismen.

De samme tanker videreudvikles i kommunens strategiske Erhvervshandleplan fra 2010, hvor der ikke mindst lægges vægt på udvikling af den maritime turisme.

Kommunens lange og relativt uberørte kyststrækninger er m.a.o. fundamentale for videreudvikling af de turismereformer, som kommunalbestyrelsen selv prioriterer. Det kræver respekt for de værdier, der gør Møn attraktiv som turistattraktion – og her er højklasse natur og uberørte landskaber blandt de allervigtigste faktorer. Der er for os ingen tvivl om, at en vindmøllepark i selve 'porten til Møn' væsentligt vil forringe de landskabs- og kulturmiljøer, der er basis for en bæredygtig turisme, og dermed for sikring og videreudvikling af Møns overordnet, turismen.

Vindmølleplanen strider således, efter vores vurdering, også på dette punkt imod kommunens egen erhvervs- og turismepolitik. VVM-redegørelsen kunne være gået ind på en vurdering af vindmølleplanens konsekvenser for Møns udviklingsmuligheder som turistdestination, kendt for høj kvalitets natur. Det har man fravalgt, hvilket vi kun kan betegne som endnu en mangel ved plangrundlaget.

7. Møn som bosætningsområde

Bosætning er Møns andet vækstpotentiale. Kommunens 'strategiske bosætningshandleplan' prioriterer at skabe bosætning i og omkring de tre købstæder og Lundby. Der er dog ingen tvivl om, at denne målsætning er alt for snæver og slet ikke udnytter kommunens samlede potentialer for tiltrækning af bosættere.

Ifølge handleplanen '...er Vordingborg Kommune en attraktiv bosætningskommune med dejlig natur, righoldigt kulturliv samt velfungerende byer og lokalsamfund med sundhed og trivsel for den enkelte'. Kommunens ønsker at skabe gode muligheder for forskellige livs-, bo- og arbejdsformer, så levevilkårene bliver optimale for befolkningen. Den vil 'arbejde for Levende byer med rigt handelsliv, erhvervs og skole- og uddannelsesmuligheder, attraktive boligområder, højt kvalificeret offentlig service, at være "knudepunkt" for kollektiv trafik og gode oplevelsesmuligheder'. Kommunen vil dog også 'arbejde for liv på landet med attraktive boliger for den enkelte, nærhed til naturoplevelser, muligheder for kultur- og friluftsliv, aktivt foreningsliv, rimelig nærhed til offentlig service, busforbindelser til lokal- og kommunecentre. Hvis disse mål skal realiseres, er det en god idé at tage udgangspunkt i alle de bosætningsstyrker, attraktiviteter og potentialer, som kommunens faktisk kan byde på. Således VED vi af erfaring, at der i den mønske boligmasse er masser af muligheder for at tiltrække velfungerende børnefamilier, seniorer og 'yngre ældre' (= de målgrupper, som kommune egen handleplan prioriterer). F. eks. sådanne, der ser den store, gamle 'kasse' på landet som drømmerammen om familielivet, som man vil satse store summer på at modernisere, og for hvem et parcelhus i en Vordingborg-forstad bestemt ikke vil være et alternativ. Trods afvandring fra landområderne er der også – selv her i kriseårene – tilflyttere, der bosætter sig på Møn. Det gør de fleste af dem udelukkende p.g.a Møns særlige natur- og landskabsværdier. Vindmølleprojektet vil forringe disse værdier, og ydermere påføre de nærmestboende, at deres huse vil blive gjort usælgelige. Planen strider m.a.o. imod en konstruktiv udnyttelse af de bosætningspotentialer, som Møn erfaringsmæssigt har.

8. Konklusioner og anbefalinger

I indledningen remsede vi en række forhold op, som hver for sig er nok til, at kommunalbestyrelsen bør sige NEJ til Kostervig-projektet. Efter at have uddybet og begrundet disse påstande, må vi konkludere følgende:

Mm.h.t. Vordingborg kommunes rolle i projektet, er der tale om så store mangler i projektets forudsætninger og planmateriale, at kommunen med stor sikkerhed vil tabe klagesager såvel i Naturklagenævnet som ved EU-domstolen, hvis den fortsætter med de foreliggende planer.

Da plandokumenterne heller ikke lever op til lovgivningens krav om at søge alternativer, skal vi opfordre kommunen til ikke blot at sige Nej til den foreliggende plan vdr. Kostervig - og derved spare både kommunen og skatteborgerne for spild af tid og penge. Vi opfordrer kommunen til at revidere ikke blot Kostervig-planen, men også den overordnede Vindmølleplan, med genoptagelse af en række placeringer, som tidligere er blevet nedprioriteret i forhold til Kostervig, men hvor mulighederne for at skabe lovlige projekter efter vores opfattelse vil være langt større. Vi tænker specielt på placeringsmulighed Barmosen, der blev taget ud af svært gennemskuelige grunde, men – hvis vi har forstået det ret – bragt ind igen af staten som placering for en testmølle. Hvis der kan stå én, kan de formentlig også stå flere?

Venlig hilsen
Rigmor Nielsen
Formand

Co Sprove Forskole, Sprovegade 20, 4780 Stege , mobil 51906981 E mail
rigmor@sprove.dk